

29. november – dan republike

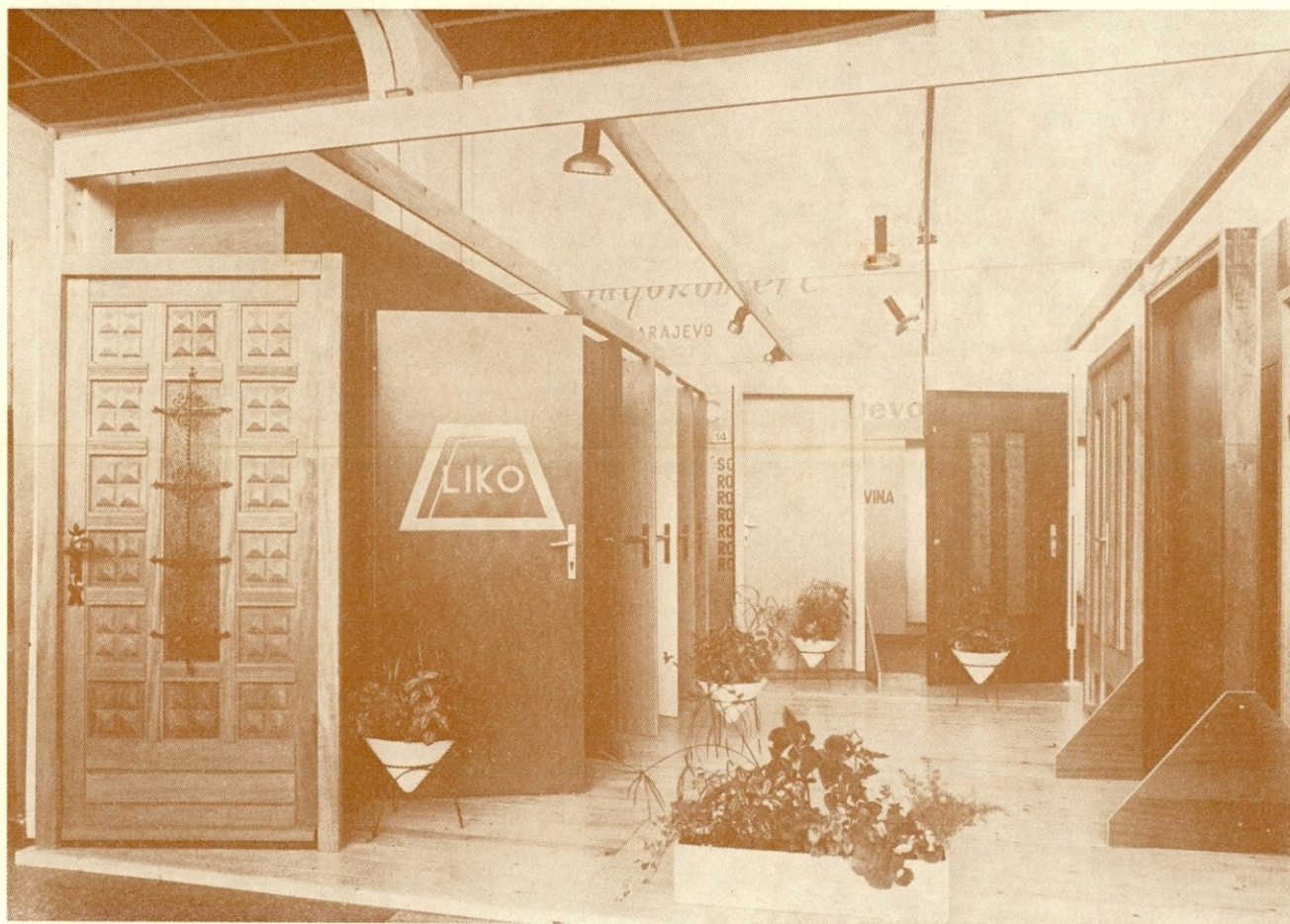
NAŠE DELO

GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI LIKO VRHNIKA

LETO XV

ŠTEVILKA 4

NOVEMBER 1980

Na jesenskem Zagrebškem velesejmu je DO LIKO Vrhnika predstavila tudi novejšje proizvode
TOZD Tovarna vrat

*Vsem članom kolektiva ob prazniku. 29. novembru
iskreno čestitamo*

Družbenopolitične organizacije,
delavski svet in vodstvo DO

Ob dnevu republike

37 let je minilo od takrat, ko so na drugem zasedanju AVNOJ-a v Jajcu izvoljeni predstavniki vseh jugoslovanskih narodov položili temelje novi demokratični in federativni Jugoslaviji, begunski vladi v Londonu na čelu s kraljem Petrom pa odrekli pravice zastopati narode Jugoslavije.

Velike in revolucionarne so bile te odločitve.

Razvoj družbenih in ekonomskih odnosov ter političnega sistema naše države je bil nagel in jasno oblikovan še v mnogih kasneje sprejetih sklepih in dokumentih; pomemben napredek pa je dosegel s sprejetjem Zakona o združenem delu.

Ves ta napredek, vse te ogromne spremembe, ki so nastale od leta 1943 do danes, pa niso plod enega samega, temveč je vanj vključene več generacij, ki so složno stopale po eni poti in se tudi skupaj borile za lepšo prihodnost.

Težave, ki so pri tem nastajale, niso bile majhne in situacija se je nekajkrat močno zaostila. Vzroki zanje pa niso nastopali le znotraj nas, temveč so bili večkrat tudi posledica neugodnih mednarodnih razmer.

Tudi v letošnjem letu spremlja jo gospodarstvo številni problemi in težave od politike cen, uvozne izvozne politike, nabavne politike, težav z energijo ipd.

Politiko gospodarske stabilizacije bomo morali vsi dosledno in vestno izpolnjevati.

Zato se moramo odločno usmeriti v večanje obsega in izboljševanje kakovosti proizvodnje, v hitrejše povečevanje izvoza, zmanjševanju izostankov z dela, boljše izkoriščanje delovnega časa, itd. Potrebno je varčevati in sicer na vseh področjih življenja in dela delovnega človeka in občana.

Pred nami so torej velike in obširne naloge. Za njihovo uspešno izvrševanje pa je pomembno oz. potrebna kar najširša mobilizacija vseh naših delavcev.

Krepiti moramo tudi sistem obveščanja in samoupravljanja, ki prav letos praznuje trideseto obletnico obstoja.

Letošnje leto ni lahko in prav nič obetavnejše ne bo prihodnje. Zahtevalo bo resna odpovedovanja, zato je še kako pomembno, da se vsak med nami zavestno vključi v vsa stabilizacijska prizadevanja ter na tak način omogoči vsem lažje premagovanje sedanjih težav.

29. november 1943. leta je torej dan, ki je močno vplival na vsa poznejša dogajanja. Prav ta dan pa je tesno povezan tudi s tovarišem Titom.

V letošnjem letu nam je smrt vzela človeka, ki so ga vsi ljudje po širni zemeljski obli priznavali za največjo osebnost sedanjega časa, človeka, ki smo ga vsi imeli najrajši in čigar vrline so spoštovali vsepovsod. Smrt take osebnosti je neprecenljiva izguba in dolžni smo ji, da trdno stopamo po jasno začrtani poti. — Titovi poti.

K. D.

Poslovanje v devetih mesecih

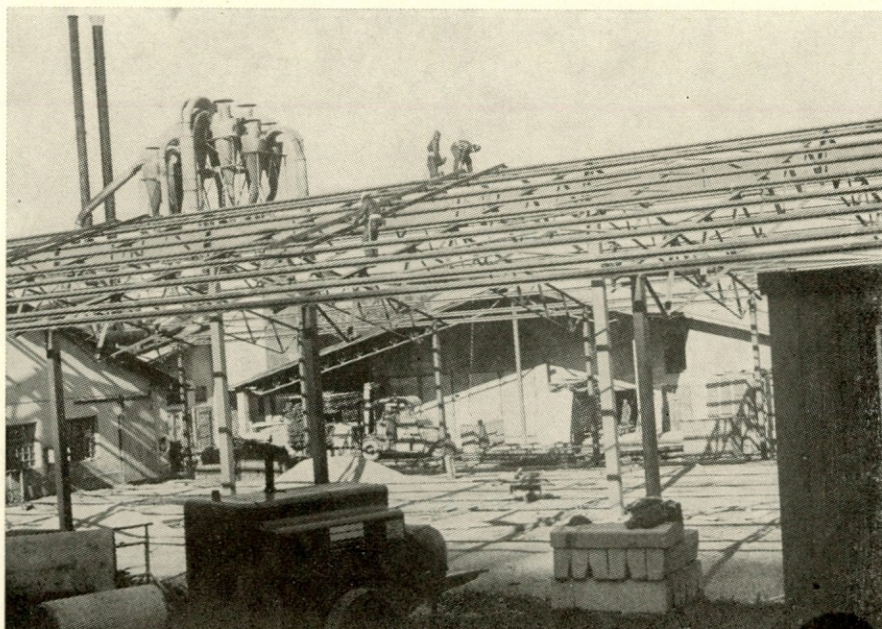
Se dva meseca sta ostala do konca leta in zaradi tega je toliko bolj pomembno, da pogledamo rezultate poslovanja, ki smo jih dosegli ob zaključku tretjega tromesečja. Na splošno lahko rečemo, da so bili rezultati dokaj ugodni, kljub neugodnim razmeram na tržišču, zlasti na nabavnem področju. Problematika nabave osnovnih surovin (hlodovine) se ni bistveno spremenila, ravno tako so bile te-

žave pri nabavi raznih repromaterialov. Vse te težave smo nekako premostili, tako da smo dosegli oz. celo presegli planirano proizvodnjo za 5 %. Na prodajnem trgu še vedno beležimo konjunkturo in smo realizirali na domačem trgu 292,706 mio din, kar je 35 % več kot v lanskem enakem obdobju. Ta procent pa je delno tudi vpliv cen. Zadovoljive rezultate smo dosegli v izvozu, saj smo plan presegli kar za 20 % in smo izvozili za 163,873 mio din oz. 6.956.635 \$, kar je za 24 % več kot v devetih mesecih lani, ko smo izvozili za 5.621.371 \$. Od tega smo direktno izvozili 36,6 %. Pri tem moramo omeniti, da ugoden rezultat beleži 7.547 mio din izvoza, kar pomeni TOZD Tovarna vrat, ki je dosegla 53 % nad planiranim in skoraj sedemkrat več kot v lanskem enakem obdobju.

Ko govorimo o rezultatih je potrebno povedati nekaj besed tudi o kadrovski problematiki. Pri fluktuaciji ni nekih vidnih pozitivnih premikov, saj se je v devetih mesecih v celi DO zamenjalo 167 delavcev.

Pozitivne premike lahko ugotovljamo pri koriščenju delovnega časa, zlasti pri zmanjšanju izostankov zaradi bolezni. Bolniška v celoti se je zmanjšala za 30.228 ur v strukturi vseh ur od 11,5 % na 9,9 %. Sami izostanki zaradi bolezni do 30 dni so se v strukturi zmanjšali od 5,9 % na 4,2 %.

Poglejmo na kratko še finančne rezultate. Celotnega prihodka smo

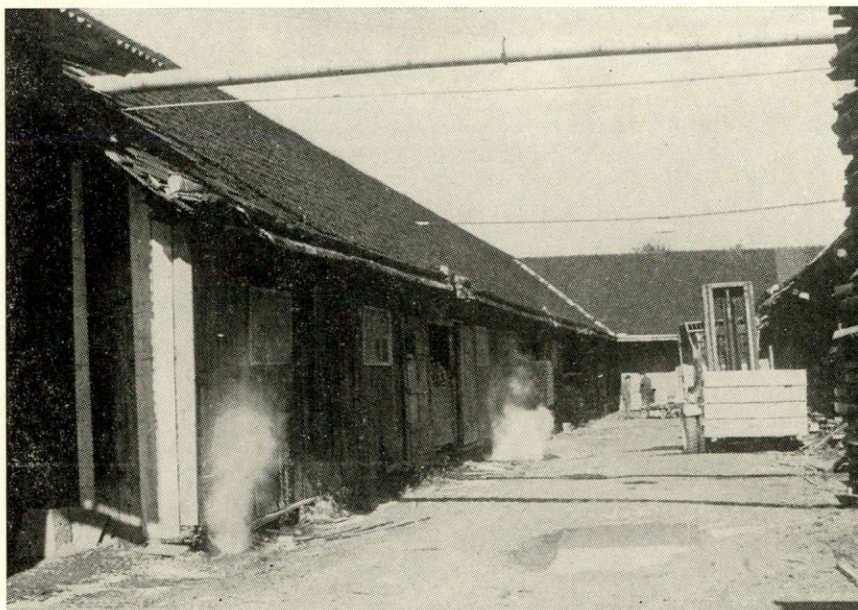
Novogradnja na Verdu

v celi DO dosegli 663,802 mio, kar je 8 % nad planiranim oz. 38 % več kot v lanskih devetih mesecih. Dohodka smo dosegli 197,845 mio din in je večji od dohodka v lanskih devetih mesecih za 37 % ter 10 % nad planiranim. Po pokritju vseh obveznosti iz dohodka nam je ostalo 146,654 mio din čistega dohodka kar je za 50 % več kot v enakem obdobju lani in 18 % nad planiranim. Razdelili pa smo ga takole: za osebne dohodke 102.179 mio din, rezervni sklad 4,614 din, za skupno porabo 12,333 mio din, od tega 6,131 mio din za stanovanjski del in 6,202 mio din za druge namene sklada skupne porabe. Za poslovni sklad nam je ostalo 27,528 mio din medtem ko smo v lanskih devetih mesecih v poslovni sklad namenili le 6,257 mio din. Poglejmo še podatek o poprečnih izplačanih osebnih dohodkih. Poprečni izplačani neto osebni dohodek na delavca je 7.912 din in je za 32 % večji od lanskega izplačanega v devetih mesecih.

Na koncu pa si oglejmo še, kje se nahajamo v primerjavi z drugimi delovnimi organizacijami. Ker s podatki devetih mesecev še ne razpolagamo, si pogledimo stanje ob poletju. Na hitro lahko ocenimo, da se v SOZD UNILES, katere član je tudi naša delovna organizacija, nahajamo v zgornji polovici, če primerjamo rezultate z lanskega leta. Tako je večji procent povečanja celotnega prihodka imela sama DO Novoles. Večji porast dohodka pa je imela samo DO Javor Pivka.

Za osebne dohodke so v primerjavi z lanskim prvim polletjem izplačane več kot LIKO, Javor in Marles. Dohodek na delavca se je v prvih šestih mesecih letošnjega leta v LIKO povečal za 47,7 % glede na prvo polletje 1979, in je večji procent le v DO Javor (57 %). Če primerjamo ekonomičnost (celotni prihodek na porabljen sredstva) je indeks bolj izenačen in se giblje okrog 100 z redkimi izjemami. Glede izplačanih neto osebnih dohodkov izkazuje večji procent povečanja glede na lansko prvo polletje Krasoprema in Javor, pri tem pa sta višji poprečni neto OD izplačala le Krasoprema in Lesnina.

Podajmo še nekaj podatkov o lesni industriji v SR Sloveniji. Celotni prihodek je bil v prvem polletju letos za 42 % večji kot v enakem razdobju lani in je opaziti spremembo deleža izvoza v celotnem prihodku, ki se je po nekaj letih padanja ponovno povečal. Povečal se je tudi delež izvoza lesne industrije v izvoz SR Slovenije od 8,8 % v lanskem polletju na 9,2 % v letošnjem. Rast proizvodnje, visoka stopnja inflacije je po-

Popolnoma dotrajana groba prirezovalnica na Verdu

vzročila tudi velik porast stroškov in so porabljen sredstva dosegla porast za 42 %. Doseženi dohodek v letošnjem polletju je bil višji od lanskega za 40 %, v gospodarstvu SRS za 31 %. Pri tem je opazen večji delež akumulacije v dohodku tako v lesni industriji kot v gospodarstvu SRS (19,4 %).

Čisti dohodek v lesni industriji je porastel za 35 %, pri tem so se sredstva za akumulacijo v lesni industriji povečala za več kot en in polkrat od rasti čistega dohodka. Neto osebni dohodek v prvem polletju je bil v lesni industriji 7.376.

din ali 22 % več kot v lanskem polletju. Indeks življenjskih stroškov pa znaša 125,5 kar pomeni, da so se realni osebni dohodki znižali.

Po vseh teh podatkih lahko rečemo, da so bili poslovni rezultati ob polletju kot ob devetih mesecih dokaj ugodni, kljub vsem problemom, ki so bili prisotni. Vemo, da bodo podobni problemi prisotni še tudi do konca leta in si bomo morali prizadevati vsak po svojih močeh, da jih bomo čim uspešneje premostili in ob koncu leta lahko ugotavljali zadovoljive rezultate.

Prebil Margareta

Obisk v ZDA

Naše najpomembnejše tržišče, kamor izvažamo cca 80 % proizvodnje pohištva, navadno obišče nekajkrat letno. Tudi letos smo junija meseca pričeli s pripravami za obisk, vendar smo ga prelagali do začetka meseca septembra.

Vzrok za neodločnost je bila predvsem situacija na ameriškem trgu, saj je kriza, katera se je pričela nekje konec 1979. leta, dosegla svoj vrh prav julija meseca. Že od začetka leta stalno spremljamo vse kazalce ameriškega gospodarstva, kajti vsem nam je še dobro v spominu kriza leta 1974/75, ko smo bili precej časa v kritični situaciji, saj nismo imeli niti 50 % kapacitet pokritih z naročili.

Tako se je začelo tudi tokrat, stopnja gradnje stanovanjskih,

enot, katera je bila v letu 1977 in 78 nekje nad 2 milijona enot je pričela padati in je znašala letos manj kot 1 milijon. Manj novih stanovanj pomeni zmanjšan nakup pohištva. Kritično je tudi v avtomobilski industriji, proizvodnja je bila prisiljena zmanjšati svojo izkoriščenost zmogljivosti za 35 %. Nenehno je rasla obrestna mera in tako v aprilu preseгла rekordno mejo 20 %. Tudi nezaposlenost je naraščala. Kot vedno se je pri pohištvu to čutilo malo kasneje, vendar je bilo že zelo resno pozno spomladi, najhuje pa sredi polletja.

Kot vsi drugi tako tudi LIKO ni uspel v drugem polletju dvigniti cen svojih izdelkov, saj je glavni problem bedeti nad dotokom naročil, skrb za redno odpremo in

podobno. Kljub temu smo se po prvih pozitivnih znakih odločili za pot s ciljem, da se na mestu samem seznanimo s situacijo, poskušamo spremeniti cene in ugotoviti, kako bo do konca leta.

Obiskalo se je sledeče firme oziroma predstavništva:

CCFI, WPI, Kincaid, Cochorane, IFC Wood & Furniture itd. V neposrednih razgovorih je bilo rečeno marsikaj, kar se navadno med vrsticami dopisov, teleksov zamolči, vendar je enotno stališče vseh kupcev in predstavnikov, da je situacija še vedno resna, vendar je dejansko boljša kot julija. Večina tudi smatra, da se bo stanje počasi izboljševalo ter da bomo še v I. kvartalu 1981 čutili posledice.

vsaka OZD v drugačni situaciji in tudi odnosi do kupcev niso enaki. Vse več je specifičnosti, katere je vsekakor nujno upoštevati.

Omenili bi tudi da so pogoji glede plačilnega roka zelo široki od takojšnjega plačila (kar pomeni cca 30 dni) pa do kreditnega odnosa z rokom 360 dni. Vsi pa vemo kako je v sedanjem času, ko vodimo borbo za plačilno bilanco vreden devizni priliv. Temu se je doslej posvečalo vse premalo pozornosti. Tudi mi še nismo zavzeli jasnega stališča, vendar smo kupce pričeli opozarjati tudi na ta pomemben element poslovnega sodelovanja.

V razgovorih z nekaterimi večjimi kupci, kateri so obenem tudi

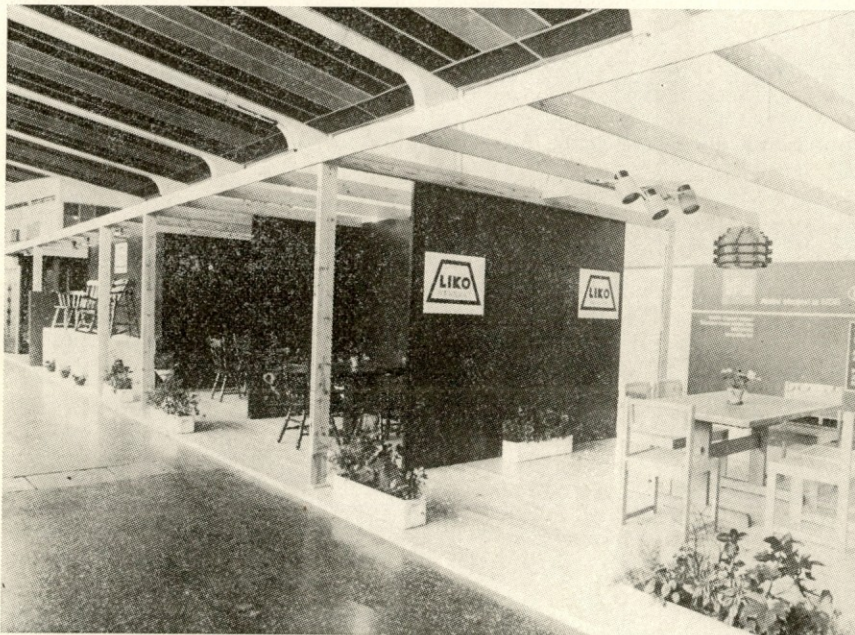
proizvajalci in kjer naše pohištvo predstavlja dopolnitev programa (Kincaid, Cochorane) ter sestavni del garniture, je ponovno ter v še večji meri bila izražena želja po tesnejšem ter dolgoročnejšem sodelovanju. Obenem s tem pa tudi jasno izražena skrb teh kupcev glede naše kvalitete, še posebno finiša. Naši materiali za površinsko obdelavo so za zahtevno ameriško tržišče še vedno problematični, uvoz teh materialov iz ZDA je prav tako dolgotrajen in povezan z drugimi problemi. Tretja možnost je finišeiranje na mestu, kjer so kupci in to varianto bo potrebno še podrobneje obdelati. Nujno je z razvojem in večanjem našega izvoza iskati nove poti ter tudi nakupne sisteme, če temu tako rečemo. Doslej smo že opazili, da vsak sistem pride do limita in ga potem zelo težko preseže. Preučiti je potrebno tudi razne oblike kooperacij, skratka stare klasične poti ne zadoščajo več potrebam.

Kot je bilo vedno potrebno trdo delati na razvoju programa ter novih izdelkov, tako je treba iskati tudi nove prodajne poti in bogatiti naše izvozne možnosti.

Omeniti je potrebno, da so odpreme do konca leta dogovorjene, da v proizvodnji ne glede na krizo ne bo nobenih težav (razen seveda nabavnih) in moramo poudariti, da je takšen neboleči prehod skozi krizo tudi dokaz, da je naša izvozna usmerjenost pravilna ter vsekakor bistveno boljša kot leta 1975.

Zadržanost kupcev o potrebah za leto 1981, ko so večinoma omenjali podobne potrebe kot letos jasno izpričuje situacija v kateri se nahajamo ter nam nalaga obveznost energičnega delovanja na tem področju.

Olomir Pungerčič

Hala 18 na Jesenskem zagrebškem velesejmu

Zelo trda so bila pogajanja o cenah. Naša politika je bila vedno enaka, do vseh kupcev, da smo cene dvignili vsem ob istem času, upoštevajoč eventualna neizdobljena salda. Tokrat je bilo to nemogoče doseči, ker je bilo stališče kupcev precej različno. Zanimivo, da so prav naši direktni kupci prvi pristali na nove cene (Kincaid, Cochorane) ter da smo imeli precej težav pri firmah, katere so sicer doslej bile precej »elastične«. Imeli smo tudi primere, da so kupci stornirali manjše količine, ker niso pristali na višje cene. Vendar je nesporno, da takšnega rezultata ne bi mogli doseči brez neposrednih dogovorov.

Pokazalo se je tudi, da se enotnega nastopa v odnosu do kupcev ni tako enostavno držati, saj je

Običajno se vsako leto prav v mesecu novembru zberejo tisti člani našega kolektiva, ki praznujejo svoj delovni jubilej, ko je deseto, dvajseto ali celo trideseto leto neprekinjenega dela v naši delovni organizaciji.

Srečanj smo toliko bolj veseli, saj prav ti delavci veliko doprinejo k skupnemu uspehu delovne organizacije, s svojimi dolgoletnimi izkušnjami pa večkrat tudi vplivajo na konkretnije in bolj delovno vzdušje v svojih sredinah.

S svojo vestnostjo, trudom, vztrajnostjo so se nedvomno za-

vestno vključili v razvoj delovne organizacije ter tako pripomogli k boljšim delovnim rezultatom, ki se v končni fazi izražajo tudi na ustvarjenem dohodku.

Prav take priložnosti pa nas ob enem tudi zavezujejo, da si še naprej prizadevamo povečati obseg proizvodnje, izboljšati kvaliteto proizvodov, zmanjšati izostanke z dela ter povečati produktivnost. Vsekakor so to velike in odgovorne naloge, ki pa so sestavni del ukrepov za doseganje gospodarske stabilizacije. Prav je, da vsem slavlencem zaželimo še veliko

Delovni jubileji

uspešnih let v naši sredini ter jim zaželimo prijetno vzdušje na skrajšnjem svidenju.

Letos praznujejo delovni jubilej naslednji člani našega kolektiva:

TOZD TOVARNA VRAT BOROVNICA

10 LET DELOVNE DOBE

1. Bogataj Andrej
2. Jereb Antonija

20 LET DELOVNE DOBE

1. Telban Jože
2. Karloci Milka
3. Novak Viktorija
4. Mičič Marija
5. Vrhovec Katarina
6. Ofentanvšek Marija
7. Gutnik Alojz

TOZD TOVARNA STOLOV VERD

10 LET DELOVNE DOBE

1. Petkovšek Silva
2. Kulundžić Marija
3. Peklaj Silvo
4. Štukelj Frančiška
5. Svete Cvetka
6. Svete Ivan
7. Kulundžić Ana
8. Gutnik Valentina
9. Nagode Bernarda

20 LET DELOVNE DOBE

1. Züst Anton
2. Alija Fatima
3. Opeka Marjanca
4. Vidmar Marija

30 LET DELOVNE DOBE

1. Levec Janez

TOZD SERVISI ENERGETIKA BOROVNICA

10 LET DELOVNE DOBE

1. Peršin Tone

20 LET DELOVNE DOBE

1. Medle Jože
2. Turšič Kristina
3. Lampe Janez

30 LET DELOVNE DOBE

1. Telban Marjan

TOZD PRIMARNA PREDELAVA VERD

10 LET DELOVNE DOBE

1. Bukejlovič Milenko
2. Peršin Rupert
3. Soklič Rado
4. Beljuli Beljul

20 LET DELOVNE DOBE

1. Blagojevič Milenko
2. Korošec Ivan
3. Lešnjak Janez

30 LET DELOVNE DOBE

1. Tominc Tilka

TOZD BLAGOVNI PROMET

10 LET DELOVNE DOBE

1. Strelec Franc

20 LET DELOVNE DOBE

1. Sedlar Henrik
2. Lazanski Margareta

Delovna skupnost za opravljanje del skupnega pomena

20 LET DELOVNE DOBE

1. Skubic Tinca

10 LET DELOVNE DOBE

1. Štirn Slavi

Levec Janez jubilan 30-letne ne- prekinjene delovne dobe

Sedaj je v bolniški. Po dveh težjih operacijah se ne počuti najboljše a kljub temu je nekoliko nasmijan in še kar dobre volje, kar je najboljšo zdravilo za hitrejše okrevanje. Pravi da tja do 35 leta sploh ni vedel za zdravje in tudi za zdravnika se ni zanimal. Na vprašanje kako mu je minevalo teh 30 let pa počasi odgovarja: »Ne vem kako in kje bi začel. Po eni strani je vse skupaj hitro minilo, po drugi se mi zdi da hodim že vse življenje v tovarno. Moja prva zaposlitev je bila v Industriji usnja in od tam sem prišel v Parketarno — LIP Ljubljana. Začetek je pa kot po navadi težak. Delal sem kamor so me dali in to brez vsakega godrnjanja kakor se mnogokrat to dogaja danes. Zlagal sem deske, bil pomočnik pri raznih strojih in

napravil tudi mnogo udarniških ur pri takratni obnovi Parketarne. Po nekaj letih dela na raznih mestih zunaj na skladišču, na žagi in zabojarji, sem bil premeščen v oddelek parketnih plošč kar je bilo v tistem času že nekakšno priznanje, da si dober delavec. Tu sem se kar dobro počutil saj se mi ni bilo treba več bati zime, ker smo bili takrat še bolj slabo oblečeni, tekstil je bil še napol na točke in ni bil vse na prosto prodajo. Po ukinitvi proizvodnje parketnih plošč sem bil nekaj časa v oddelku lamelnega parketa ki se je na novo organiziral. Ko se je obrat preusmeril v večjo predelavo hrasta so me premestili na žago za predrisača, kar je bilo zahtevno in zelo zanimivo delo. Po opravljenem gasilskem tečaju sem bil nekaj let na delovnem mestu gasilec — vratar. Ko je to službo prevzela »Varnost« iz Ljubljane sem bil premeščen v stolarno kjer sem še sedaj na delovnem mestu vhodnega kontrolorja. Omenil bi še, da smo v sindikatu pred 20 ali 10 leti bolj aktivno delali saj je bilo športno, kulturno in družabno življenje mnogo pestrejše. Prirejali smo samostojne kulturne prireditve za dan žena, za 29. november, verjetno pa ne bo noben starejši član kolektiva pozabil novoletnih prireditev z veselimi kulturnimi programom.

Dela je bilo veliko, vendar se je splačalo, ker je bila polnoštevila udeležba in veselja na pretek.

Janez, hvala za tako dolgo sodelovanje v kolektivu in želimo ti skorajšnjega okrevanja in čimveč zdravja, da boš še naprej z veseljem prihajal na delo med svoje delavce.

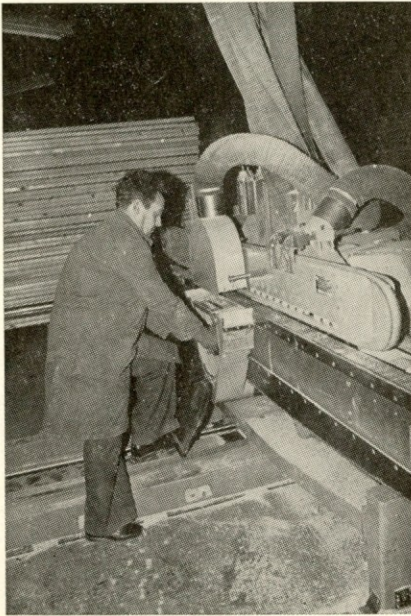
20-letni jubilej praznuje tudi Gutnik Alojz in v razgovoru je navedel sledeče:

»Tu sem se zaposlil takoj po osnovni šoli to je 1952. leta. Kot 15-letni deček sem moral prijeti za vsako, tudi težaško delo, kot je npr. iznos sveže žagovine z oprtnim košem, ki se mi je zdel, da je večji kod sem sam. Po tem delu, ki sem ga opravljal 2 leti so me premestili v oddelek parketarna, ki je bila ravno obnovljena in za takratni čas leta 1954 zelo moderna, saj ni bilo več transmisijkega pogona, katerega je zamenjala električna energija. Tu sem opravljal razna dela, ki pa so bila vsa lažja od iznosa žagovine. Kot vsak mlad fant sem tudi jaz rad jedel in nikoli ne pozabim, kako težko sem čakal, da je bilo malo odmora, da sem pojedel malico, ki sem jo prinesel od doma. Čeprav je bila zelo skromna, sem jo z velikim veseljem in apetitom pojedel. V

Gutnik Valentina — 10 let v LIKO

tem oddelku so bili takrat tudi novi parketni stroji, ki so me zelo privlačili in dobil sem izredno veselje do strojev, kar so tudi opazili takratni nadrejeni. Včasih so mi celo zaupali, da sem uravnaval stroj in tudi zamenjaval vodjo izmene v času njihovih dopustov. Vodstvo obrata me je takrat določilo, da sem odšel na tečaj za

Gutnik Alojz — 20 let v LIKO

strojnega mizarja, ki sem ga uspešno zaključil. Po tečaju sem v kratkem odšel na odsluženje vojaškega roka za 2 leti. Po vrnitvi iz vojske sem se zopet zaposlil tu, vendar sem bil razporejen na tako delo, ki mi ni odgovarjalo in kljub prošnji naj me zaposlijo nazaj v oddelek parketarne, sem ostal zunaj pri obnovitvenih zidarskih delih. Ponudila se mi je možnost zaposlitve v Splošnem mizarstvu na Vrhniki in sem v naglici odšel.

Cez nekaj mesecev sem videl, da sem se prenačil ter sem ponovno zaposlil, da se vrnem nazaj, kar so mi ugodno rešili. Vendar sem s tem prekinil stalno zaposlitev v podjetju in tako imam šele sedaj 20 let neprekinjenega dela. V teh 20 letih sem pa tudi opravljal razna dela kot sušilničar, vodja izmene v parketarni, po ukinitvi parketarne pa v vratarni na štiristranskem skobelnem stroju in sedaj kot nastavljatelj strojev. Reči moram, da sem bil vseskozi kar zadovoljen, včasih pa tudi ne, vendar tako manjše neprijetnosti hitro pozabim.

Za naprej si pa želim, da bi TOZD kakor tudi celotna delovna organizacija še naprej uspešno po-

slovala in nam s tem zagotovila primeren družbeni in osebni standard.«

Jubilantka Nagode Bernarda ima za svoje 10-letno delo, kakor sama pravi, več lepih kot slabih spominov. V razgovoru je povedala naslednje:

»V letih usmerjenega izobraževanja sem bila štipendistka LIKO Vrhnika in sem tudi študijsko prakso opravila v obratih LIKO Vrhnika. Po uspešni maturi sem se leta 1970 zaposlila v takratni Parketarni Verd kot tehnolog časa. To delovno mesto mi je nudilo možnost, da sem se neposredno spoznala s proizvodnjo parketa, vhodnih vrat, primarno predelavo in stolov. Na tem delovnem mestu sem doživela tudi nekaj slabih do-

godkov ker marsikdo ni razumel, da mu norma več koristi kot škoduje, saj je bil le tako vsak plačan po svojem delu. Res pa je, da je pravičnost norme le nekoliko v normiranih rokah. Upam, da sem bila realna.

Po rekonstrukciji leta 1973 pa opravljam delo tehnologa proizvodnje. To delo mi ustreza in bom kljub neugodnim prometnim zvezam še naprej ostala v tem TOZDU.

Želim, da bi bilo sodelovanje med nami vsemi še boljše, čeprav ni slabo, ker le tako bodo uspehi vidnejši.«

Hvala, Bernarda za razgovor. Želimo ti še naprej uspehov pri delu in sreče v družinskem krogu.

Stane Knapič

Zagrebski velesejem

Na letošnjem Jesenskem zagrebskem velesejmu smo prvič sodelovali na nekoliko večjem prostoru (blizu 100 m²) ter v novem posloplju. Že nekaj let smo bili v hali 2, tokrat smo bili v hali 18 kar je nekoliko bliže vsem ostalim proizvajalcem pohištva. Nikakor pa ne pomeni, da smo s sedanjo situacijo zadovoljni, čeprav sejem pomeni korak naprej glede na prejšnja leta.

Vsekakor smo letos še posebej zadovoljni nad ugotovitvijo, da je bil naš razstavni prostor najuspešnejši doslej. K temu je v veliki me-

ri prispevala večja površina še bolj pa prispevek arhitektke, katera je načrtovala letošnji štand. Še posebno priznanje je potrebno izreči odgovornim v TOZD-ih, ker so v zelo kratkem času pripravili vse potrebno. Reči moramo, da brez res angažiranega dela nekaterih posameznikov ne bi imeli tako uspešnega razstavnega prostora.

Zagotovo je naša praksa sodelovati na vseh pomembnejših sejmi obogatena za novo kvaliteto in truditi se moramo, da ta nivo v bodoče še dvigamo.

Proizvodi TOZD Tovarna stolov na Zagrebškem velesejmu

Razstavljen je bil program naše TOZD Tovarne vrat in TOZD Tovarne stolov. Razstavili smo vse novejšje izdelke in garniture, tudi proizvode, katerih še nimamo v rednem proizvodnem programu, vendar jih želimo pred tem testirati. Vsak sejem predstavlja za takšen neposreden kontakt s kupci oziroma s potrošniki idealno priliko, saj nam sejem ne predstavlja samo nastop na trgu, sklepanje poslov ter predstavitev našega programa, ampak tudi delno testiranje potrošnikov.

Vendar je naš poglavitni problem, da ravno teh elementov ne znamo ceniti, da nimamo prave analize posameznih sejmov ter ugotovitev ali in koliko je bil takšen nastop uspešen oziroma neuspešen. Res je, da smo dosegli določen premik na tem področju, ločili smo kje bomo nastopali s programom vrat, kje pa s pohištvo, vendar je potrebno tej problematiki posvetiti večjo pozornost ter zagotoviti drugačen pristop vseh, tako nas v komerciali, kot tudi delavcev v proizvodnji.

Olomir Pungerčič

Samostan Bistra

Ceprav vsak Vrhničan pozna samostan Bistra bi rad vseeno navedel nekaj podatkov o njegovi zgodovini.

Se pred ustanovitvijo je bila na tem mestu naselbina Romov — ciganov in tu je živel tudi njihov vodja. Ko pa je koroški vojvoda Bernard pripeljal na Kranjsko žičke menihe je od tu pregnal cigane in v takratne lesene kolibe naselil menihe. To naj bi bil začetek samostana, sega pa v leto 1236.

Njegov sin Ulrik je menihe leta 1260 bogato obdaroval z zemljišči od Podpeči do Rakitne, Cerknice in Logatca.

Tudi drugi koroški vojvode, oglejski patriarh, Celjani so bili do samostana zelo radodarni tako, da so dobili v dar tudi razna posestva, na Gorenjskem, na Vipavskem in v Istri pa vinograde. V Kopru je imel svoj dvor, oljčne nasade, vinograde in lepe vrtove. Svoj dvor je imel tudi v Ljubljani. Vzdrževal je skoraj ves potniški in tovarni promet med Vrhniko in Ljubljano po Ljubljani. Bili so oproščeni vseh taks in carin.

Grad je leta 1382 in 1463 pogorel, vendar so ga vsakokrat hitro obnovili. Pripisovali so ga ciganom, ki so bili zelo sovražno razpoloženi do njih, ker so jih prepodili.

V času reformacij je vzdrževal prior Gregor (1552—1564) zelo tesne stike z ljubljanskimi protestanti in zelo podpiral Trubarjevo književno prizadevanje. Po njegovi smrti pa so se odločno postavili na stran Rima in zelo zavirali prodor protestantizma. Tudi Trubarja so izgnali iz Ljubljane. Menihi so imeli v samostanu šolo in knjižnico z dragocenimi rokopisi. Po požaru leta 1773 so stavbo popravili a že 9 let kasneje je samostan razpustil cesar Jožef II. Notranjo cerkev so leta 1808 podrli. Samostan in kar je še od posestva ostalo je leta 1826 kupil Avstrijec Franc Galle in je v tej rodbinski lasti ostalo vse do 1945.

leta, ko je bilo nacionalizirano. Sedaj je v njem lepo urejen muzej za katerega ustanovitev se je zelo trudil F. Baša.

V samostanu je nekaj dobro ohranjenih fresk iz 16. stoletja, lep križni hodnik iz 15. stoletja in tri sončne ure iz 17. stoletja.

Kako se je odvijalo tiste čase življenje za samostanskimi zidovi in izven njih nam opisuje zgodovinska povest z naslovom Kralj Matjaž, ki je izšla 1904. leta kot podlistek v takratnem časopisu »Slovenski narod«.

Po odlomkih in v nadaljevanju jo bomo posredovali v Našem delu. Želimo vam prijetno branje.

Stane Knapič

KRALJ MATJAŽ

I.

Visoko se je vzpenjal plamen proti nebu in razsvetljeval pred Bistro ležečo ravan, da se je videlo daleč naokoli. Obupno je klical samostanski zvon na pomoč ali razen ribičev, ki so bili podložni samostanu, je prišlo le jako malo ljudi gasit. Prebivalci samostana so se trudili na vso moč, da ogenj omeje in menihi, ki sicer niso radi delali, so se ravno tako vztrajno pehali, kakor samostanski uslužbenci.

Zaznavši, da gori, je pater Celestin skočil s svojega ležišča in planil k oknu. A samo trenotek se je ustavil njegov pogled na gorečem poslopju, potem pa je motril samostansko okolico. Menihovo orlovsko oko, izvežbano na lovu, je v svitu, gi ga je razširjal mogočni ogenj, natančno spoznalo moža, ki je sedel v čolnu in veslal na vso moč.

— Ta je požigalec, je sam pri sebi govoril pater Celestin in že je skočil po stopnicah dolina na dvorišče in k priorju, kateremu je v naglici povedal, kaj je videl! Še

predno je mogel pripor kaj odgovoriti, je bil že pater Celestin odhitel v noč — zasledovat požigalca.

Z naporom vseh sil in le ker je bilo dovolj vode pri roki, se je končno po večurnem prizadevanju posrečilo ogenj pogasiti. Škoda je bila znatna, kajti zgorelo je več gospodarskih poslopij in vse kar je bilo v njih shranjeno. Prijor je bil srčno vesel, da samostana ni zadela še večja nesreča.

— Ves samostan bi bil lahko šel v nič, je rekel menihom in si brisal od napornega gašenja potno čelo. Mati božja nas je zopet enkrat v svoji neskončni milosti obvarovala.

— Morda je pa ta požar božja kazen za to, kar se je včeraj zgodilo v tem samostanu, je pripomnil tiho Erazem pl. Obričan. Njegove besede so menihe prav nemi lo zadele, in nevoljno so se odvrnili od mladega svojega tovariša, kateremu že itak niso bili naklonjeni, ker je bil ves drugačen od njih in sploh ni rad občeval z njimi. Prijorja pa je pri Erazmovih besedah mahoma minila vsa veselost. Odgovoril sicer ni ničesar, ali poznalo se mu je, da so ga pekle te besede prav v dušo. Počasi je krenil v samostansko cerkev, sedel v zadnjo klopi in se zatopil v svoje misli. Prijor Ahacij je bil resnično veren človek in zato mu je dogodek prejšnjega dne ležal kakor kamen na srcu. Moril ga je dvom, če je prav storil, da je pustil patra Celestina po krivem priseči in je sam pomagal pri prisegi, samo da reši ugled in veljavo samostana. Vedno in vedno mu je očitala vest, da bi bil moral raje vse žrtvovati, samostan in patra Celestina in sploh vse menihe in stati za resnico, to najlepšo hčerko božjo. Pred ostalimi menihi je te svoje bolestne dvome prikrival, saj je vedel, da bi ga menihi ne razumeli: samo eden je bil med njimi, s katerim bi se bil rad pogovoril, kateremu bi bil rad odkril svoje srce. To je bil Erazem pl. Obričan. Ali do tega se prijor sedaj ni upal, ker je videl, da Erazem obsoja njegovo dejanje.

Šele ko je zvonček poklical menihe v refektorij, je prijor zapustil cerkev. A bil je ves čas obeda malobeseden in zamišljen ter se ni zmenil za pogovore menihov, ki so razpravljali samo o požaru in o prouzročiteljih ter občudovali patra Celestina, ki je bil toli drzen, da je sam šel zasledovat požigalca. Težko jim je bilo, da se še vedno ni vrnil v samostan, in bali so se, da se mu je primerila kaka nesreča. Da je bil njih tovariš pater Celestin krivoprisežnik in da je imel na vesti grdo hudodelstvo, zato se ni nobeden zmenil.

Erazem je popoldne sedel v svoji tesni celici pri knjigah ali ta dan se ni mogel vtopiti v svoje študije. Zdelo se mu je, kakor da je bil do slej slep in da je šele sedaj zado bil vid ter začel spoznavati resnico. Že kot otroka so ga sorodniki po smrti njegove matere spravili v samostan. V tem otemnelem zidovju naj bi ostal vse žive dni, tu naj bi bil njegov grob. Že v mladeniških letih je spoznal grehe in grdobije samostanskega življenja, videl krivice, ki se gode podložnemu ljudstvu, in bolelo ga je, da je obsojen ostati v samostanu in biti sokriv početja samostanskih bratov. Pogostoma se je vpraševal, kako se more reči, da je meniško življenje bogoljubno, ali odgovora na svoje vprašanje ni našel. Zadnji dogodki so mu tudi pokazali, kako globoko brezno loči menihe od prebivalstva dežele. Že leta se je čul po deželi smrtni jok slovenskega naroda, ali čez samostansko zidovje je le redko prišel kak glas o strašni bedi. V knjigah pa ni bilo ničesar najti o slovenskem narodu in Erazmu ni prišlo nikdar na misel, da je tudi on sam sin tega bednega naroda. Šele zdaj se mu je začelo nekaj svitati in v njegovi duši se je začelo porajati spoznanje, da njegovo mesto ni v tem samostanu, nego zunaj, tam med onimi zatiranimi ljudmi, ki so prejšnji dan, oboroženi s poleni, sekirami in kosami stali pred samostanskimi vratmi kot maščevalci krivice in bili s krivo prisego prevarani.

Šele proti večeru je Erazem pustil svojo celico in šel na vrt, kjer so se sprehajali menihi s svojimi gosti, vrhniškim župnikom, trškim sodnikom Završanom in oskrbnikom graščine Polhov gradec, ki je bil vnet prijatelj samostana in njegovih pristašev, četudi tega zaradi svojega gospodarja ni rad javno prikazal. Gostje, izvedši za napad na samostan in za požar, so bili prišli na lice mesta, da pokažejo menihom svoje sočutje in da kaj natančnejšega izvedo o dogodkih minolega dne in minole noči. Družba je bila glasna in vesela, kakor so ljudje, če po obilni južini čakajo še obilnejše večerje, in nihče se ni zmenil za Erazma. Samo prijor Ahacij, ki se je bil v družbi tudi nekoliko razgrel, je zapazil prihod najmlajšega meniha. Srepa je uprl svoj pogled nanj in s posebnim poudarkom nadaljeval svoje pripovedovanje.

— In zato pravim, je rekel opat, da jaz kot prijor tega samostana nisem samo načelnik menihov, nego da imam tiste dolžnosti, kakor zapovednik kake trdnjave. Meni je poverjeno, da obranim to trdnjavo svete katoliške cerkve

in kakor gre vojni zapovednik raje v smrt, nego da se vda, tako tudi jaz. Zvestoba je prva stvar, ki jo cerkev od mene zahteva, in na mojo zvestobo se lahko zanaša. Jaz sem cerkven vojak, samo cerkven vojak, in ničesar drugega in zato se ničesar, prav ničesar ne ustrašim, kar zahteva korist cerkve in samostana.

Erazem je dobro čutil, da te besede lete nanj, da je to priorjev odgovor na njegovo dopoldansko pripomnjo. Pričakoval je bil, da se prijor o primerni priliki z njim zapopne pogovori in poskusi ga prepričati, da je bila kriva prisega opravičljiva pomoč v trenutku največje nevarnosti, edino sredstvo, rešiti samostan. Zdaj je videl, da prijor na to ne misli, nego je sam s seboj na čistem in prepričan, da je prav ravnal, ko je s krivo prisego rešil samostan. Erazma je to skelelo, kakor skeli nova rana. Ko bi bil prijor patra Celestina kaznoval z vso strogostjo, bi bil Erazem še pojmlil njegovo postopanje, ali da je ostal hudodelski krivoprisežnik nekaznovan, krivo prisego pa je prijor opravičeval, to se je zdelo Erazmu vnebovpijoč greh in čutil je v tem trenutku, da med njim in med prijorjem ni nobenega stika več in da so pretrgane vezi, ki so ga vezale še na samostan.

Težkih korakov se je vrnil Erazem v samostan. Hudo mu je bilo pri srcu, da se bo treba ločiti od kraja, kjer je preživel mnogo srečnih dni, kjer je duša njegova iskala luč, a vendar je bil vesel, da so raztrgane vezi, ki so ga vezale na red in na samostan, ki sta zastrupljala vso njegovo notranjost in morila njegovo vest. Zadel je spet zaupanje v samega sebe, kajti videl je pred seboj jasno in razločno, kar je toliko časa iskal bedé in v sanjah, po dnevi in po noči, namreč pot resnice in pravice in odločen je bil, da za vsako ceno celo za ceno svojega življenja, odpre, kar mu je oviralo, da še ni mogel kreniti na to pot — samostanska vrata.

Skupne večerje menihov in njihovih gostov se Erazem ni udeležil. Ko pa je v svoji celici vse spravil v red in poskrbel za odhod, je šel doli v veliko sobo kraj kuhinje, kjer so obedovali posli in stražarji, edini prebivalci samostana, s katerimi se je dobro razumel, in ki so ga imeli resnično radi. Erazem je hodil pogostoma mednje, tem raje, ker je tu največ izvedel o vsem, kar se je godilo po svetu, o turških navalih, o borbi deželnih stanov za enakopravnost luteranov s katoličani in o kmetskih vstajah v raznih krajih dežele.

V sobi je našel samo samostanskega stražarja, kateremu je bilo sicer ime Urh Ravnahrib, ki ga je pa ves okraj poznal samo kot dolgega Labana. Menihi so mislili, da je dolgi Laban malo neumen in so se radi tega iz njega norčevali, v resnici je pa le zategadelj govoril časih nekoliko zmedeno, ker vsled svoje neomikanosti ni mogel vselej dati svojim mislim pravega izraza. Dolgi Laban je bil Erazmu posebno vdan in zgodilo se je večkrat, da ga je prišel celo v celico iskat in izpraševati v verskih zadevah. Dolgi Laban se je bil namreč navzel mnogih luteranskih nazorov, in je dobro slutil, da se tudi Erazem ogreva za misli, za katere so se neustrašno borili Primož Trubar in deželni stanovci že skoro pol stoletja.

V prostorni mračni sobi je vladal prijeten hlad. Tu je bilo tiho in mirno, samo iz refektorija se je časih slišal smeh ali pa je vrhniški sodnik Završan zapel kako fantovsko pesem, kakor vselej, kadar je bil slabe volje.

— Kaj je to, da si sam, dolgi Laban, je vprašal Erazem, ko je zagledal moža za mizo, na kateri je stal velik vrč. Kje so tvoji tovariši.

— Gluhi Tobija je na straži, je odgovoril dolgi Laban, po druge je pa prišel pater Celestin in jih peljal v Bevke. Menda so šli loviti po žigalca.

— Ali so ga zasledili? se je čudil Erazem.

— Pater Celestin prav, da ga je zasledil; če je res, tega seveda ne vem. Saj ga poznate Celestina; verjeti mu ni nikdar.

Dolgi Laban se je nagnil k Erazmu in z zamolklim glasom dostavil:

— Kaj mislite, gospod Erazem, ali ni pater Celestin včeraj po krivem prisegel.

— Da, prisegel je po krivem, je mirno in glasno odgovoril Erazem. In ker ga je prijor k temu napotil in mu pri tem pomagal, pato, prijatelj, sem jaz sklenil, da zapustim samostan.

Dolgi Laban je s tako silo skočil pokonci, da se je stresla miza in se je prevrnil vrč, poln plemenite vipavske kapljice. Laban, ki je sicer dobro kapljico cenil nad vse, se sedaj ni zmenil za prevrnen vrč.

— Kaj, gospod Erazem? Samostan hočete zapustiti. Ali res? Bežite! In meniško haljo hočete sleči?

— Tako je, prijatelj. Že dolgo časa so mi rojile take misli po glavi. Morda bi jih udušil, vsaj trdni namen sem imel, ali kar se je zgodilo včeraj in danes, mi je odprlo oči. Zdaj vem, da mi ni obstanka

v samostanu, da moram ven v svet.

— Jaz grem z vami, gospod Erazem, je zakričal dolgi Laban in udaril ob mizo. Če me hočete, grem koj z vami. Če me nečete, grem pa k razbojnikom ali pa k ciganom. Tega klosterskega življenja sem že davno sit.

— Zakaj? se je čudil Erazem. Tu se ti dobro godi. Nikjer se ti ne bo tako.

— Res, dela je malo, jedi in pijače pa dovelj, je menil dolgi Laban, ali to klostersko življenje je pusto in dolgočasno. Veste, gospod Erazem, najraje bi šel k ciganom. Gluhi Tobija pravi, da ima cigan vsako leto drugo ženo in glejte, Bog mi greh odpusti, to bi meni ugajalo.

Erazem ni mogel ničesar odgovoriti, kajti pred vratni je nastal močen šum. Menihi in njihovi gostje so zapuščali refektorij. Dolgi Laban se je zdaj spomnil, da mora pripraviti voz vrhniškega župnika in sodnika Završana in je hitel iz sobe. A odprl je vrata ravno v trenutku, ko je mimo njih prišel priyor Ahacij. Videvši, da sta bila Erazem in dolgi Laban sama v sobi, se je priyor ustavil.

— Kake tajne naklepe sta pa zopet kovala, je vprašal priyor Ahacij porogljivo. Že dlje časa stikata glave in tičita cele noči skupaj. To se mi zdi že nekaj časa sumljivo.

Erazmu se ni zdelo vredno, da bi bil kaj odgovoril, tem manj, ker je videl, da je bil ta dan celo priyor Ahacij nekoliko pregloboko pogledal v čašo. Dolgi Laban pa je imel tak strah pred priyorjem, da se sploh ni upal ničesar odgovoriti. Toda ta molk je priyorja še bolj razburil. Jezno je stopil čez prag in z ostrim glasom ukazal Erazmu.

— Povej, kaj sta imela. Spomni se, da si mi dolžan brezpogojno pokornost, in da imam pravico in moč, te k pokorščini prisiliti.

Priyor Ahacij je tako kričal, da so vsi menihi prihiteli v sobo; bil je izredno razdražen, a te razdraženosti ni povzročilo samo zavžito vino, nego v še večji meri zavest, da se je Erazem odvrnil od njega, da ga obsoja in da je izgubil pred njim vsako spoštovanje.

Priyorjeva osornost je Erazma tako užalila, da se je ogorčen dvignil iz mize in s plamtečimi pogledi stopil pred zbrane menihe in njihove goste.

— Dolžan sem vam brezpogojno pokornost, da, je rekel z rezkim glasom, zato slušajte. Moja vest mi pravi, da storim neodpustljiv greh, če ne vržem od sebe teh verig. Vedite torej, gospod priyor, kaj sem dolgemu Labanu povedal. Naznanil sem mu, da zapustim ta samostan za vedno.

Priyor se je pri teh besedah hipoma streznil. Takega naznanila ni pričakoval. Kri mu je zalila lice in s tresočo roko se je prijel za mizo. Erazem pa je z neko srditostjo, kakor bi hotel dati duška dolgo prikrivanim čustvom, nadaljeval:

— Mesto grobnega miru vlada v samostanu najgrja posvetnost. Samostan naj bo zavetišče duš, ki so se odpovedale vsem udobnostim življenja, a je samo zavetišče nečistnikov, pijancev in krivoprisežnikov. Samostan naj bi bil pribežališče onih, ki zaničujejo življenje in hočejo živeti samo v Bogu, v resnici pa je zatočišče najgrših grehov in bivališče ljudi, ki vsak dan s svojimi deli žalijo Boga. Dolgo že sem težko nosil verige, v katere ste me vkovali še v mladeniških letih, ne da bi me bil kdo vprašal; moje srce je krvavelo in moja vest je trepetala groze, ko sem gledal Vaše početje. Po božji milosti pa se je zgodilo, da sem začel iskati tolažbe v svetih evangelijih in da sem osvobodil svojo dušo, kakor hočem zdaj svoje telo. To je — kar sem povedal dolgemu Labanu.

Priyorju je zastajala sapa, tako, da nekaj časa ni mogel ziniti t sede. Težko je sopesl in se krčevito držal mize. Sele čez nekaj minut

je prišel k sebi. potem pa je njegova jeza bruhnla z elementarno silo na dan.

— Zdaj spoznavam, da sem redil gada na svojih prsih. Ti grdi izdajalec in odpadnik! Iz usmiljenja sem te vzel v samostan, te negoval kakor oče svojega sina in te obsipal z dobrotami. V zahvalo za to si se izneveril sveti katoliški veri in hočeš iti med naše sovražnike. Idi, idi, in prokleta naj bo vsaka bilka, na katero stopiš, proklet bodi ti in tvoj spomin. Ali prej se boš še pokoril za svoje besede. Imenoval si naš samostan zatočišče najgrših grehov in njegove prebivalce proglasil za nečistnike, pijance in krivoprisežnike. Še imam oblast, da te zato kaznujem, in kaznoval te bodem, da boš pomnil. Primate ga in vržite v ječo.

Kakor psi, če se jih spusti z verige, so menihi planili na Erazma, ga zgrabili in ga zvezali. Erazem se jim ni branil in ni izrekel nobene besedice. Ponosno in s povzdignjeno glavo je šel med njimi in ko so se za njim zaprla vrata temne podzemске ječe, se je celo rahlo zasmehljaj, kakor bi se mu priyorjevo maščevanje zdelo otročje. In vendar je bil v ječi, katere še nihče ni zapustil živ.

Nadaljevanje v prihodnji številki!

Srečanje z upokojenci

V BOROVNICI

Spet je leto naokoli in prišel je čas, da izpolnimo obljubo upokojencem ter jih povabimo v delovno organizacijo, z njimi pokram-

ljamo in jih seznamimo z uspehi podjetja od zadnjega srečanja pa do danes.

Obljubo smo izpolnili in smo jih povabili 17. oktobra. Ker smo jih

Takole so se povsnelili v prostorih delavske restavracije v Borovnici

o poteku in načinu tehnološke obdelave naših izdelkov že seznanjali smo jih povabili v prostore delavske restavracije.

Starejši delavci in delavke, ki so bili zadolženi za pomoč in dobro počutje naših upokoencev, so jim pripeli nageljne, postregli z aperitivom in razdelili skromno a iz srca dano nagrado v obliki bonov.

Tov. računovodja Sivka Alojz in vodja TOZD Servisi-energetika Istenič Marko sta jih seznanila z uspehi proizvodnje, kakor tudi s težavami pri izvajanju stabilizacijskih ukrepov. Kljub vsemu je podjetje še kar na trdnih nogah, morali pa bomo ukreniti vse potrebno — od discipline; do povečanja storilnosti, da bomo tako kos ukrepom za stabilizacijo našega gospodarstva. Tov. Istenič jih je pozdravil tudi v imenu vodje TOZD Tovarne vrat tov. Rebola, ki je bil službeno odsoten.

Po kratkih a izčrpnih govorih obeh govornikov so jim naše delavke in kuhinjsko osebje postregle z zelo dobro pripravljenim kosilom in pijačo. Razpoloženje se je stopnjevalo vse bolj, za kar je poskrbel tov. Grmek Peter s svojo »frejtonarco«. Prvi, ki se je odločil za ples je bil kakor vsako leto Rot Andrej, za njim pa so se skorajžili tudi drugi.

Vzdušje je bilo nad vse prijetno. Upokoenci so se pogovarjali med seboj o višini pokojnine, o prekleti revmi, ki skoraj vsakega občasno obišče, pa tudi o prijetnih dogodkih.

Ugotovili so tudi to, da sta v času zadnjega obiska pa do sedanjega umrla 2 naša upokojenca in da jih precej tudi ni prišlo na srečanje zaradi bolezni.

Po razgovoru z njimi, smo tudi mi zadovoljni. Prav vsi povedo, da je bilo zelo prijetno in prisrčno, nadvse pohvalno pa so se izrazili o postrežbi in odlično pripravljenem kosilu.

Tov. Sivka jim je povedal tudi to, da smo se v podjetju dogovorili, da bo srečanje naslednje leto verjetno v obliki izleta z avtobusi.

Se enkrat smo si zaželeli drug drugemu obilo zdravja in se zadovoljno razšli z željo da bo »nasvidenje v drugem letu« za vse — da ne bo nihče manjkal.

Dragi naši upokoenci!

Kolektiv LIKO Vrhnika vam še enkrat želi vse najboljše, predvsem pa obilo zdravja. Obljubljamo vam, da vas kolektiv ne bo pozabil — nasprotno, stremeli bomo za tem, da bo vsako nadaljnje srečanje z vami lepše in prisrčnejše.

Franko Martinčič

Posnetki s srečanja v Borovnici

V VERDU

V letošnjem letu je bilo skupno srečanje upokojencev iz uprave LIKO in lokacije Verda v petek, 3. 10. 1980 ob 15. uri v prostorih jedilnice družbene prehrane na Verdu. Upokojencev je na omenjenih lokacijah 100 in vse smo povabili. Udeležilo se jih je 69, ostali so se pismeno ali ustno opravičili. Vzrok odsotnih je predvsem njihovo zdravje. Pri vseh srečanjih do sedaj so si upokojenci ogledali na lokaciji vse delovne prostore. Tudi letos je bil ogled v programu, ker pa se ravno urejujejo vhodi v delovne enote za asfaltiranje, je bil nekoliko oviran dostop, zato smo se skupaj odločili, da ogled preložimo v naslednje leto.

Ko so se vsi zbrali in se posedli okoli miz, jih je prisrčno pozdravil vodja TOZD Tovarne stolov tov. ing. Lenaršič Franc. Orisal je razvojni program podjetja, povedal je tudi o uspehih, ki jih dosega naša delovna organizacija na zunanjem in domačem trgu. Seznanil jih je tudi o izdelkih, ki jih izdeluje LIKO ter problemih, s katerimi se srečujejo na sploh.

Po končanem nagovoru so kuharice in starejše delavke iz Verda postregle z jedajočo in pijačo, ter jim razdelile simbolično nagrado v bonih, kot je bilo določeno s sklepom samoupravnih organov.

Hitro so si ustvarili prijetno vzdušje. Z lepimi domačimi pesmi so se kaj kmalu oglasili in čvrsto zaplesali na glas harmonike.

Prijetno razpoloženje je trajalo vse do 19.30 ure. Predno so se upo-

Tov. Petavs — najstarejši upokojenec na Verdu

kojenci poslovali, je spregovoril v njihovem imenu upokojenec tov. Turšič Franc, se zahvalil za prijetno popoldne in izrazil željo, da se ta tradicija še nadaljuje. Mi jim želimo trdnega zdravja še vrsto let in čez leto dni nasvidenje.

Urh Stane

Študij na BF

Oglašam se kot štipendist oziroma bodoči delavec delovne organizacije LIKO Vrhnika z namenom, da vas na kratko seznanim z delom in razvojem našega oddelka na VDO Biotehniška fakulteta TOZD za lesarstvo, z našo študijsko in prostorsko problematiko in z našimi nikoli uresničljivimi študentskimi željami.

Razvoj lesarskega oddelka na Biotehniški fakulteti se je pričel v letu 1962, ko je bila ustanovljena nova smer lesarskega študija v okviru gozdarskega odseka. Največ zaslug, pravzaprav pobudo za to, da se je študij lesarstva začel diferencirati, ima pokojni profesor Ivan Možina. Leta 1968 smo dobili lesarski odsek s tem, da se je gozdarski odsek preimenoval v gozdarsko-lesarski oddelek, fakulteta pa je pričela podeljevati naziv inženir lesarstva. Končno pa je bila leta 1974 ustanovljena samostojna visokošolska TOZD za lesarstvo, katere predstojnik je bil prav profesor Ivan Možina. Sedež našega oddelka je na Večni poti, kjer je Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo SR Slovenije. V tej stavbi, ki ima krasno lokacijo, nas najbolj tare stiska s prostorom, saj imamo komaj dve lastni predavalnici. Tako nas je vseh 150 študentov prisiljenih gostovati po predavalnicah širom naše lepe »bele« Ljubljane. Tekanje od ene do druge pa nam seveda vzame veliko časa. Obeta se nam nova fakulteta z vsemi potrebnimi prostori, ki jo sofinancira tudi DO LIKO Vrhnika, vendar teh prostorov naša generacija ne bo dočakala.

Na našem oddelku imamo že peto leto tako imenovan sproti študij po besedah. Pogosto je to neizvedljivo. Oblika sprotne študija je precej monotona: Kolokviji, testi, sprotno opravljanje izpitov in pred vpisom v naslednji letnik vsi izpiti vpisani v indeksu. Ta pot pa je dokaj spolzka, saj je lahko vsakomur po kratkem premisleku takoj jasno, da se po grmadi predavanj in vaj (tudi do 37 ur na teden) ne da in je tudi nemoogoče sproti študirati vse predmete. Študij se lahko spremeni v brezglavo hlastanje. Pri tem lahko pade samo kvaliteta študija in znanja, ki ga študent absolvira. Tako se na tej poti do diplome lovimo vsi: študentje in profesorji. Študentje študiramo skozi vse leto, na koncu pa nam zmanjka plina. Takrat potegnemo iz žepa čarobno palico — študijsko komisijo. Ta nam naj malo pogleda skozi prste in odloži kake izpite za pozneje.

Obisk iz ZRN

OBISKALA NAS JE SINDIKALNA DELEGACIJA IZ BADEN-WÜRTTEMBERGA, ZVEZNA REPUBLIKA NEMCIJA

28. oktobra 1980 je obiskala našo delovno organizacijo delegacija Sindikata delavcev lesarstva in umetnis mas iz Baden-Württemberga. Delegacija je prišla v Slovenijo na obisk Sindikatu delavcev lesne industrije in gozdarstva Slovenije v okviru že več let trajajočega sodelovanja obeh sindikatov. V delegaciji so bili predsednik deželnega sindikata, sekretar in dva člana predsedstva deželnega sindikata. Sprejel jih je Republiški odbor Sindikata lesarjev in gozdarjev in jim na njihovo željo predlagal obisk nekaterih lesnih podjetij v Sloveniji, med njimi tudi LIKO. Obiskali so še Meblo, LIP Bled in Elan. Delegacija so na obisku v našem podjetju sprejmljali trije predstavniki Republiškega odbora, med njimi tudi sekretar tov. Mišič, s strani naše DO pa so jih sprejeli vodja DO, vodja TOZD Tovarna stolov, predsednik IO Konferen Osnovnih or-

ganizacij sindikata in predstavnik Občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije.

Predstavnike sindikata iz Baden-Württemberga je zanimala vloga, način dela, cilji in uspehi pri delovanju naših osnovnih organizacij sindikata. Odkrito smo se pogovarjali o delu in problemih, ki nastajajo na poti k zastavljenim ciljem Zveze sindikatov. Našli smo mnogo podobnih področij delovanja sindikata v Nemčiji in pri nas, bili so navdušeni nad našimi uspehi, našo samoupravno organiziranostjo, ter doseženimi rezultati, pri izvajanju socialnega varstva delavcev v združenem delu.

Delegacija si je ogledala proizvodno stolov in vrat v Borovnici. Zanimali so se za delovne uspehe Tovarne stolov in za probleme v proizvodnji. Razgovor je bil kratko prekinjen zaradi ogleda muzeja v Bistri, nato pa se je ob kosilu in po njem nadaljeval. Ob zaključku so člani delegacije izrazili zadovoljstvo nad razgovorom in željo, da bi se sodelovanje nadaljevalo in še razvijalo.

Janko Drobnič

Konec je vedno dober le, da pri vsej tej stvari nič ni pravičnega. Niti enkrat od prvega razreda osnovne šole naprej nam ni nihče povedal, kako se učiti, kako študirati. Beseda študij nam zveni tuje, včasih ne vemo, kaj početi z njo. Tudi z odnosom do študija ni vse najbolje in to na vseh nivojih. Boleče je govoriti o igračkanju že skoraj ali že odraslih ljudi, delikatno o istem početju manj mladih, toda vsi izredno dobro vemo, da vse to ni dobro.

Na koncu pa si postavimo še kratko vprašanje za tiste, ki bodo dejali: »Ja, kaj pa stokate? Kaj se razburjate in tečnate neprestano s svojimi revolucijami! Saj imate vse: stipendijo, prehranjeni ste, ne prestanete vas vidimo po bistrojih, imate zavarovanje...!« Za koga mi pravzaprav študiramo? Zase? Studentje smo si med seboj že dolgo edini, da tehnično Visokostrokovno izobrazbo potrebuje predvsem naše gospodarstvo. Tako se lahko zgodi, da se bo nekvaliteta študija poznala samo gospodarstvu. To pa v trenutni situaciji, ko pazimo in se borimo za vsak dinar, ni najbolj zaželeno niti vzpodbudno.

štipendist
Urbančič Aleksej

Delavci med seboj

Želela bi, da bi teh nekaj misli ne izzvenelo kot kritika, menim pa, da bi tudi v Našem delu morali nekaj vrstic nameniti medsebojnim odnosom. Prav tako, kot naša prizadevanja za čimboljše doseganje postavljenih planov proizvodnje, prodaje, nabave, svoj delež h končnim rezultatom poslovanja prispevajo tudi medsebojni odnosi.

Ne poznam razmer v drugih kolektivih vendar pa je v naši delovni organizaciji čutiti zmeraj večje nezadovoljstvo med delavci, kar se odraža tudi v veliki fluktuaciji, vse več disciplinskih prekrškov, končno pa tudi v rezultatih poslovanja.

Ne vem, če se vsakdo zaveda, da kar polovico dnevnega časa delavec preživi na delu, med drugimi delavci, zato je toliko pomembnejše, da poleg izboljševanja delovnih razmer, izboljšujemo svoje odnose z drugimi delavci.

Nesoglasja, nekorektno ali netovariško obnašanje, ne le med delavci, tudi med nadrejenimi in podrejenimi, so pogosto neposredni vzrok za to, da delavec ostane v bolniškem staležu, krši delovno dis-

ciplino ali nenazadnje, tudi zapusti delovno organizacijo. Nihče se ne vpraša, zakaj je tako, čeprav odhajajo tudi nekateri, ki so pri nas začeli in tudi ostali daljšo dobo. Cenili pa smo jih kot dobre in zanesljive delavce.

Smo v času, ko si mora sleherni posameznik prizadevati, da se vključi v ukrepe za zagotovitev stabilizacije, vendar to ne more biti razlog, da bi se ne mogel vključiti tudi v druge dejavnosti, ki smo jo pripravljene izvesti, tudi izven delovnega časa, pa je zato premalo interesa.

Prav tako smo premalo agilni v okviru sindikalne organizacije. Večkratna medsebojna srečanja bi pripomogla, da bi se bolje spoznali med seboj ne le tisti, ki se vsakodnevno srečujemo pri svojem delu, temveč širši krog članov našega kolektiva. Tudi s popestritvijo pro-

grama oz. dejavnosti naših družbenopolitičnih organizacij bi delavcem omogočili boljše spoznavanje in nenazadnje na tak način tudi pripomogli k boljšim in bolj tovariškim odnosom med nami.

Ni pa dovolj, da se dejavnost razširi, treba je zagotoviti, da se bo kar največ delavcev vključilo vanjo ter s svojim delom pripomoglo k boljšemu razpoloženju in večjim uspehom.

Stanje, kakršno je, pa se ne bo spremenilo vse dokler bo posameznik stremel le za tem, da čimprej konča delo v službi in odide domov.

Potem pa razmišlja, komentira in še kaj drugega, kako se pri nas nič ne organizira, ni nobenega razpoloženja, odnosi med nami pa so vedno slabši.

Doklej še tako?

S. Š.

Izlet na Bavški Grintavec

Smo na kraju, od koder je krasen razgled na Jalovec in Bavški Grintavec, v dolini Zgornje Trente. Prispeli smo namreč na taborenje vrhniških planincev, ki je trajalo 10 dni. Nad Jalovcem lebdi majhen oblček. Skalnata pobočja Bavškega Grintavca rdijo v večernem soncu, a dolina spodaj že počiva v senci.

Večeri se. Zapoje zvonec, ki naznanja, da bo kmalu zbor udeležencev in po njem večerja. Po večerji smo se domenili, da bi jo naslednji dan obrali na Bavški Grintavec, čeprav je bil v planu izlet po Trenti. Trento nekateri že dobro poznamo, saj je bilo v bližini organiziranih že več taborov.

Sobota je. Ura je pol 4 h zjutraj. Nekdo tolče po šotoru, da bi ga skoraj podrl. »Ali greš?« »Jaaaaa!«, pa se obrnem okrog in že spim, nakar sosed brca vame in me sili, naj vendar že vstanem. Spiva namreč v hotelu — šotor dvojček. Da ga ne bi preveč dolgo poslušal, sem se kar hitro spravil iz šotora. Brž sem pobral stvari, jih zmetal v nahrbtnik, obleči se mi pa ni bilo treba, ker se tudi slekel nisem, da si ne bi še s tem delal problemov. Pridem do kuhinje, kjer že Mira pripravlja malico, ki jo bomo vzeli s seboj. Sprašuje me po tistih, ki so se včeraj hvallili, kako bodo vstali že pred tretjo zjutraj, pa jo potolažim, da so verjetno še v jasicah. Tako ali tako naju bodo ujeli, če ne prej, pa pri vrhu.

Nato počasi odideva najinemu cilju nasproti. Po uri hoda prispeva do planine Zapotok, na kateri se še vidijo ostanki planšarskih koč, pod

njimi pa se vije potok, ki priteče daleč izpod snežnih plazov. Pred nama se vzpenjajo mogočni vrhovi in se kopljejo v jutranjem soncu. Počasi nama postaja vroče. Med potjo vidiva nekaj gamsov, ki se brezskrbno sprehajajo po meliščih. Po 2 urah hoje prispeva na sneg, ki leži pod Grintavcem. Tukaj narediva drugi postanek. Avgusta se malo kepanja prileže, malo snega pa streseš za vrat, da potem lažje hodiš. Sicer pa moja sotrpinka kar urno hodi in tudi sneg ji ni mogel do živega.

Sonce se je vzelo visoko na nebo, ko sva prišla do prvih vrvi, ki so nama napovedovale, da pot proti vrhu ne bo ravno lahka. Kasneje se je izkazalo, da le ni tako težka, le kamenja je bilo na njej, kot bi bil v kamnolomu in gorje tistemu, ki bi hodil tik za nama. Verjetno bi mu trda predla. Vzpenjava se hitro in nepričakovano zagledava vrh pred seboj. Torej sva na cilju. Ura je pol 8 h. Nebo brez najmanjšega oblčka. Razgled je enkraten. Jalovec, Triglav in vsi vrhovi daleč naokoli se kopljejo v jutranjem soncu. Zaslužila sva si počitek in tudi malica je kar teknila. Težko se je bilo vrniti v dolino, saj vedno ni možnosti uživati v jutranjem soncu visoko v gorah in občudovati igre narave. Sestopava po isti poti, kot sva šla gor. Sestop je še bolj zanimiv. Kamenje se je valilo pod nogami in tisti, ki je hodil spredaj res ni bil prav nič varen. Drug na drugega sva se jezila in ko sva se spustila dol v sneg, sva si kar pošteno oddahnili.

Šele zdaj sva ugledala naše štiri širokoustneže, ki so hiteli proti

vrhu. Vsak po svoje so opravičevali svojo zamudo in kaj je bil pravi vzrok, še danes ne vem točno. Hite-li pa so na vso moč in, ko so se vračali, so naju ujeli ter hitro hite-li naprej. Se sreča, da ni prahu, drugače bi se kadilo za njimi.

Počasi se približujeva planini. Pot se vije med borovci in macesni in marsikatera veja te oplazi. Ko pri-

deva na planino, k potoku, pa se kot martinčki grejejo na soncu tovariši, ki se jim je tako mudilo. Pridružila sva se jim pri počitku. Bližalo se je poldne in vrnili smo se proti taboru, kjer so nas že čakali s kosilom. Opravili pa smo lepo planinsko turo, kakršnih si vsak planinec želi čimveč.

Matevž Pleško

Kadrovske spremembe

SEPTEMBER—OKTOBER 1980

PRISLI:

LOKACIJA VERD

Drašler Jožica, Ličer Leon dipl. ing., Štimec Janez, Lah Primož, Stojnič Milenko, Kogej Nevenka, Lukič Stojka, Zelko Marjan, Prijatelj Ivo, Velimir Nedžo, Nikolić Dane, Marković Marica, Simnovčič Janez, Kuzmanović Milorad, Ružić Milorad, Nikolić Milivoje, Lončar Dragan, Radanović Radana, Lenarčič Janez ml.

LOKACIJA BOROVNICA

Kalem Ivanka, Stjepanović Dušan, Rožnik Franc, Kalem Marica, Barukčič Slavko, Brancelj Janja, Šilova Feti, Rovčanin Milan, Švigelj Frančiška.

LOKACIJA VRHNIKA

Pelikan Zorko.

ODŠLI:

LOKACIJA VERD

Pušac Gorčin, Omeragić Ramo, Gugunović Mira, Rus Anton, Pajič Petar, Pejić Tadija, Tominc Tilka — invalidsko upokojena, Skvarča Stanislav — invalidsko upokojen, Bilbija Miroslav, Cvijanović Pero, Marinčič Stanislav — v JLA, Demšar Angela — upokojena, Cvijanović Milka — disciplinsko izključena, Vidmar Marija — upokojena.

LOKACIJA BOROVNICA

Košir Danica — upokojitev, Zeljčević Milan — v JLA, Debevec Kati, Celovandič Drago, Vujinovič Drago, Palčič Bojan, Suhadolnik France, Berus Primož — v JLA, Jerab Božo — v JLA, Kondardi Frančiška — upokojitev, Jularić Jozo, Rovčanin Milan, Hasanagić Esad, Brancelj Ana — upokojitev.

LOKACIJA VRHNIKA

Nihče.

Humor

LE KJE JE KLJUČ?

Pijanček se ves v rožcah primaje do mestne svetilke — se ustavi in preiskuje žepe. Ko ni našel to, kar je iskal, poklekne na kolena in brska po nanošenem listju, ki je padel z divjega kostanja. Od daleč ga je opazoval policaj. Ko je opazil, da pijanček vztrajno nekaj išče, mu je z dovoljenjem prišel na pomoč in tudi on iskal po listju. »Kaj pa pravzaprav iščeva,« vpraša policaj pijančka. »Ključ od stanovanja — hik,« odgovori pijanček. Ko sta premetala že vse listje daleč naokoli in to je trajalo skoraj dve uri, zopet policaj nagovori pijančka: »Pa ste prepričani, da vam je ključ padel prav v to listje?« »To ne — hik,« odgovori pijanček. »Toda tu je najbolj svetlo za iskanje ključa, ker je svetilka.«

OH TI VETROVI

Ker je staro mamico nekaj zbadalo po telesu, se je odpravila k zdravniku na pregled. Ko jo je doktor temeljito pregledal, jo vpraša: »Kaj pa vetrovi mamca, vas kaj prizadenejo?«

»Oh, pa še kako,« odgovori mamca. »Ravno včeraj so mi podrli najboljšo hruško.«

NA ZBORU DELAVCEV V TOZD
SERVISI — ENERGETIKA
V BOROVNICI

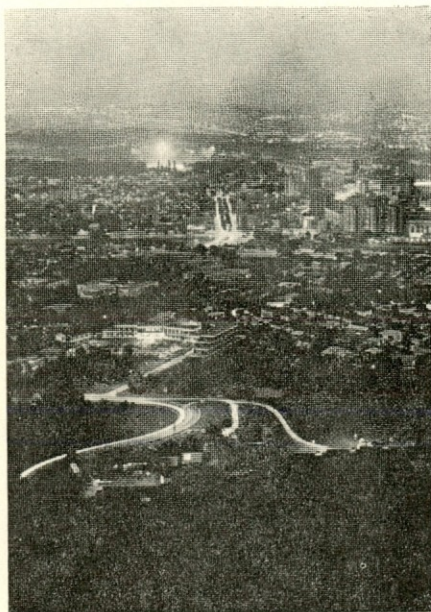
Pred kratkim je bil zbor delavcev. Ker ga skoraj ni dnevnega reda brez sprejemanja kakšnih samoupravnih sporazumov, je bilo tudi na tem zboru glasovanje. Ko smo potrjevali srednjeročni plan našega TOZD-a je predsedujoči Toni Mavec vprašal zbor: »Kdo je za sprejetje?«

Dvignili smo roke!

»Kdo je proti?« — vpraša predsedujoči.

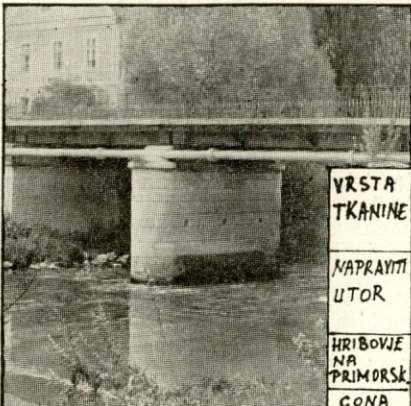
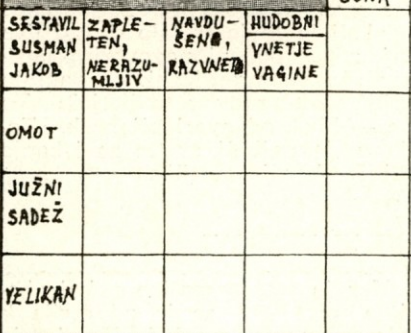
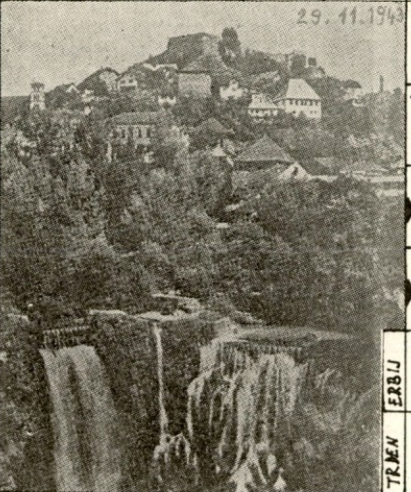
Nobeden ni dvignil roke, le izza omare kjer je sedel »Kavc« in premišljeval kje bo najboljša stava za polhe ob skorajšnji sezoni — zaslišimo počasen stavek: »Jazz — se vzdržavam!«

Franco Martinčič,
sodeloval Gorazd Sunajko

Lepe pozdrave iz trenutno deževne-
ga Skopja pošilja fover
Zaimo me hoho kaj podijete, hoho
kaj teče prizvodnja, in s kakšnimi
problem se kaj ubodate. Ali lahko dobim
kalšen čarapis od Lilita (Naše delo)
Lep pozdrav tudi osebni sodelovci
Moja nadb.: Meca fover
UP 4466/3A
91002 Skopje
turskikomerc-agreb
CROHJE - HanoBama

UREDNIŠKI ODBOR: NAŠE DELO, glasilo delovne skupnosti Lesnoindustrijski kombinat »LIKO«, Vrhnik, ureja uredniški odbor: Dragica Krašovec (odgovorni urednik), Miroslav Hanžel, Stane Knapič, Jakob Susman, Franko Martinčič, Gorazd Crnek, Anton Dobrovoljc — Naslov uredništva: Lesnoindustrijski kombinat »LIKO« Vrhnik, Cankarjev trg 4, Vrhnik — Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani

				HRIB NAD VERDOM	NASLE- DNJI DAN	TOVARNA V KANNIKU	LUKA V ITALIJI	LITER	SKUPINI PTIC	ZNAMKA AVTA	OZNAKA ZA NATRIJ	FINSKO JEZERO	VREDNOST BLAGA	TOPILO ZA SMOLE
				VRSTA TKANINE				PREBIV. AMANA VEZNIK						
				NAPRAVITI UTOR							DALM. Ž. IME KOLE- SNIKA			
				HRIBOVJE NA PRIMORSK CONA						ZNAK ZA MNOŽENJE				
SESTAVIL SUSMAN JAKOB	ZAPLE- TEN, NERAZU- MLJIV	NAVDU- ŠENJE, RAZVNETO	HUDOBNI VNETJE VAČINE							OLIMP. IGRE			KISIK	
OMOT						OBDELA- VA KOŽE				LIRA KRAJEVNA SKUPNOST		ZNAK ZA CINK	LEPA	
JUŽNI SADEŽ												TNALO		ZRAČNOST NATLAČE- NOST I ZRAČNOST
VELIKAN							2			YODOTOKI				
ITALIJA- NSKI TOVARNJ.				JEZA				ZNAK ZA PRAZE- ODIUM		POLET	♥♥♥			
BEOGR. REVIIJA				KOVANJE NADZORNI ODBOR				GRMI- CASTO DREVO					ŠPANIJA VRSTA PLESA	
GRŠKA BOGINJA MAŠČEV.								MESTOV AFRIKI				BORIS VIDMAR SADEŽ		
ZMI- KAVTI						KRAŠKA REKA ILOVICE		SOLAN			ZAGREB. REVIIJA KRAJ PRI CELJU			
1, 1,				KONCI POLOTOKOV (POMANJ- SEVALNO)					HRIB PRI BEOGRADU VZORNE					
DEL GLAVE				STARI GRKI						POKRIT Z ODEJO KRATICA ZA ITEM				
				REDKA KEMIČNA PRVINA								TITAN PRIZO- RIŠEE		
				TELO- VADNA MAJICA	TOVARNA V CELJU	ZNAK ZA NEPTU- NIJ	VULKAN V ITALIJI	SLED TANA ALI ŠIVANKE					4. ČRKA	
							VOLT- AMPER MAJHNI KOČI			DRŽAVA V AZIJI RASIST SMIT			AMPER	
													KISIK	
						1000 KG RIMSKA 50					ORGAN VONJA		O KEY	
											SPIS			